

A - 101418

Helles
majas
ei ole
aset.

Tallinnas
G. Allo kirjastus
1926.

all

an

to

at

45727156

U.S. „Hiselu“ trifft.

Ei ole aset majas.

Jõulukuu päikene oli parajasti lõpetanud oma lühikese reisu ja taewa serw punetas we-ripunasena. Hämariit hiilis tase metsast, laie- nedes tasasena, hääletuna, jõuluõhtu uduna läbi maastiku, kattes oma alla kõik ümbruse. Ja õhus kuuldus, kui ingli tiibade sahinat.

Suuretalu noor peremees seisis oma talu trepil ja waatles rahulolles oma ümbrust. Ta seisis siin, waadeldes oma hästi ehitatud loo- malawta ja talli ja heinaküüni, mis oli enne jõulut heinu täismahutatud. Ta oli praegu tulnud waatama, kas oli hoowi ümbrus ja muud kohad puhtad. Lehmad seiswad lau- das wärsket heina süües, mida küünist võib saada, ja hobused tallis närisid kõigeparemat kaera. Tema majas oli nüüd nii hää olla. Warblased, kellele ta oli pannud kaerawihke, wiibisid nüüd rõõmsalt Suuretalus. Suure- talu peremehe wäike kuueaastane poeg Otto seisis trepil isa kõrwal. Otto oli jälginud isa laudas ja tallis. Ta oli isa saanud aidatagi, kui isa pani kaerawihke lindudele, ja oli palu- nud, et isa paneks rohkem neile kaerawihke, ja isa pani enam, kui oli esmalt tahtnudgi panna. Müüd waatas wäike Otto warblasi, kuidas need hüppasid ja rõõmustasid. Ta näol

oli ilme, nagu kuuleks ta midagi. Ehk kuulis ta inglitiibade jahinat?

„Mõtles isa, kui hea on, et tulevad jõulud!“ hüüdis Otto.

„Kas sellepäevast on julle jõulud head, et saad palju kinki?“ vastas isa ja vaatas oma väikest poega.

„Ei mina mõtles üksi enese peale, mina mõtlen kõikide peale, lindude, hobuste ja lehmade ja kõikide loomade peale,“ seletas Otto. „Ja muidugi ka inimeste peale. Aga mõtles isa, kui jõuluid sugugi ei oleks, siis oleks väga igav.“

„Eks ta ole muidugi igav, aga elama peab siiski,“ vastas isa. Otto vaatas imestades isa filmi. Lapse waade oli küsiw. Ta awas huuled, et ütelda midagi, aga sulges need siiski jälle ilma sõna lausumata.

Widewikust hoolimata nägi peremees musta kogu, kes oli peatunud wärawa ette ja siis tuli trepi poole, kus isa ja poeg seisid. Suuretalu peremees vaatas meest pahasel pilgul. Mees tuli ikka ligemale ja jäi seisma trepil seisjate ette.

„Kas mõiks waene rändaja siia öömajale jääda?“ küsis ta.

„Meil ei ole aset majas laiskadele, kes hulguvad mööda teesid ja ei wiitsi tööd teha,“ hüüdis Suuretalu peremees karmilt.

Aga mees seisid ikka omal kohal ja palus uuesti öömaja. „Kas teie ei mõista, et siin ei ole aset majas teile, ja meil ei oleks jõulurõõmu sugugi, kui teiesugune mees on toas?“ seletas ta. Rändaja wiskas tumeda, kättemaksmise waate mõlemate peale ja läks wära-

wast wälja. — „Ija, kas meil ei ole aset majas?“ küsis wäikene Otto, ja waatas suure maja poole, mille akendest tuled jarasid. „Kas meil ei ole aset majas?“ küsis Otto uuesti ja waatas tõsijelt isa näkku.

„Meil on tube küll, aga mitte niisugusele,“ wastas isa. „Tule nüüd pojukene, läheme tuppä ema juure. Siin wäljas hakkab juba külm.“ Ta wõttis Otto käest kinni ja nad jammusid toa poole.

Estoas nägid nad ema, kes tuli ülevalt korra pealt, — ka ema oli käinud waatamas, kas kõik kohad korras on, sest homme oli jõululaupäew. Suuretalus oli wiisiks igal jõulul juuri pidusid pidada, ja siis olid kõik ilusad toad wõõraid täis. Emal oli mitmel nädalal palju tööd ja muret olnud. Ta ei saanud mitte minutikski puhata, aga ta oli siiski rõõmus. Kõik oli nüüd korras. Keldrid, söögikapid ja aidad oliwad kõike head täis. Nüüd alles wõis ema puhata.

Söögitoas küdes ahi. Ija ja ema asetasiwad omad toolid ahju ligemale ja Otto asetasi oma pingi nende wahel.

„Ema, kas oled rõõmus, kui homme on juba jõulud?“ küsis Otto pingile istudes.

— „Olen küll rõõmus, kui kõik on korras ja tuleb wiimati selle kõigile lõpp, mis minule jõulu eel toimetada on,“ wastas ema.

Otto waatas küsides ema näkku, nagu ta wäljas oli isa otsa waadanud.

Ema ei istunud kaua pingil. Wäheste aja pärast tõusis ema üles ja läks saali, isa jälgis teda. Mis nad seal tegiwad, seda Otto ei teadnud, aga ta kujutasi enesele ette, et midagi

Seal ikkagi on, sest muidu ei oleks ema ust
lufutanud. Otto teadis küll, et ta saab seda
ilusat asja weel näha, kui ta aga hea ja kan-
natlik laps on. Ta istus oma väikesel pingil
ja waatas tuleleekide mängu, mis hüppasid ja
sätendasid küdewas ahjus. Kui ema tagasi
tuli, et ahju waadata, leidis ta Otto magamast,
toetades ennast ema tooli wastu.

Ema kutsus isa, kes saali ukstel seisis. Isa
tõstis väikese mehe oma tugewatele kätele ja
kandis teda saali. Seal awas Otto oma sil-
mad, aga lasi need jälle kinni wajuda. Saalis
hiilgas ja säras, nii et ta pidi neid uuesti sul-
guma. Wiimati awas ta omad filmad, neid
piilukile hoides. Siis hakkasid ta filmad jä-
rama. Siin oli nüüd nii ilus ja armas, mida
ta ennem juba ahju ees oli mõtelnud.

Suur, ilus jõulupuu seisis kest pörandat,
kuiinaldega walgustatud.

Kuuse kõrwal oli rohelisteks wärwiud kelt,
mille peal palju suuri ja väikseid pakke oli ase-
tatud.

„Waata, Otto! Kas wõid mõelda, et
selle ajaga, kui sa magasid, tuli jõuluingel siia,
wedades oma järele seda keltu ja jättis ta siia
kuuse kõrwale maha.“

Otto waatas keltu, mille peale oli suurte
tähtedega kirjutatud: „Otto“, ja iga väikese
ja juure pakikese peal oli sama nimi. Läks
palju aega, enne kui ta sai kõik pakid awanud.
Need sisaldasid kõike seda, mida isa ja ema
üksi, wõiwad tuua oma ainsale väikesele
pojale.

Isa ja ema olid rõõmsad, kui nägid, kuidas
Otto ikka rõõmsamaks läks uute kingituste üle.

Wiimati oli ta kõik juba waadanud. Siis astus ta jõulupuule ette, pani käed risti ja küsiti waade langes jälle isa ja ema peale, aga need ei saanud aru, mis wäike Otto soovis. Aga, kui wäike poisj ohkas, küsis isa: „Mis sul on, Otto? Kas ei ole mõni kind sinu meele järele, wõi sooviksid midagi muud?“

„Oh, ei isa, kõik on nii ilusad!“ wastas poeg.

„Mis siis on?“ küsis ema, rutates waatama, ehk laps on haige.

Siis wõttis Otto ema kaelast kinni ja so-
fistas ema kõrwa: „Ema, kas Jesuslaps ei tulegi?“ Ema ehmatas, ega teadnud midagi selle küsimise peale wastata.

„Mis Otto ütles?“ küsis isa.

„Mina ootan, et Jesuslaps tuleks siia ka meie juure“, seletas Otto. Müüd oli isa samuti ehmatanud.

„Jesuslaps, ütled sina?“ küsis isa. „Kes on seda julle ütelnud, et ta tuleb siia?“

„Koolitajanna,“ wastas Otto. „Ta rääkis kõik mulle, kuidas Jesuslaps sündis loomalaudas ja magas sõimes õlgede peal, sellepärast, et tal ei olnud üheski majas aset. Koolitajanna rääkis mulle weel, kuidas Jesuslaps tahab tulla iga majasse ja ka tänawu jõulugi tuleb ta nende inimeste majadesse, kellel on aset tema jaoks. Ja mina mõtlesin, et meil on palju tube. Kui meie aga paluksime teda, küll ta siis tuleb. Ehk tuleb ta hilja õhtul meile, sest tal on ju ka mujal käimist. Kindlasti Jesuslaps tuleb ka siia, eks isagi nõnda usu?“

Poisi silmad hiilgasid õnnest, kui ta waatas üles isa filmi. Aga isa ei wõinud waadata neid

järawaid filmi. Ta pööras oma näo teisale, üteldes: „Ei usu, et Jesuslaps tuleb meile täna õhtul!“

Sära kadus lapse filmist, kui ta isa sõnu kuulis. Ta pööras end ema poole ja wärisewail huulil küsis ta: „Ema, kas sinag: ei usu, et Jesuslaps tuleb meile?“

„Ei, mu armas Otto, ta ei tule meie juure!“ wastas ema.

„Aga mikspärast ta siis ei tule? Koolitajanna ütles kindlasti, et Jesuslaps tahab tulla. Aga see on siis wist sellepärast, et meil ei ole aset temale. Nii kui isa ütles sellele waelele mehele: „Siin on küll aset majas, aga mitte niisugusele hulgusele, nagu sina oled!“ Ja siis Jesuslaps läheb ära, nii kui see mees läks.“ Ja Otto pahwatas haledasti nutma.

„Wait poisj!“ hüüdis isa karmilt. „Lõpeta juba omad lollused ja mine oma kingitustega mängima. Ei ole ilus nutta siis, kui on saadud nii palju kingitusi.“

Otto puges kaugemale nurka, ta ei wõinud enam oma jõulukingitustest rõõmu tunda. Selle, keda ta oli kangest oodanud ja kellest ta oli nii mõnegi korra rõõmu tunnud, selle, kes oli Otto jõulu rõõm, oliwad tema isa ja ema temalt ära wõtnud.

Otto oli küll aru saanud, et wanemad sugugi ei tahtnud Jesuslast oma juure. Ja see oligi wäga igaw.

Mendel ei olnud aset majas, oli koolitajanna ütelnud. Aga tallis, seal oli aset ja sinna Jesuslaps tuli. Mõtolge — eht ta teeb nüüd samamoodi. Otto läks talli Jesuslast

otsima. Ta ei lausunud wanematele sellest mõttest midagi, need oleks taistanud teda minemast.

Ena läks kööki õhtusi talitusi täitma, kuna isa oma tuppä astus. Reegi ei näinud Ottot, kes praegu uksest välja lipjas, sealt trepile ja siis talli.

Wäljas särasiwad tähed heledasti. Otto wäikesed käekesed wärisesid rõõmust, kui ta parajasti suurt rasket talli ust lahti lükkas, mida weel ei oldud lukku pandud. Tallis oli pime, aga Otto ei olnud arg pimedas.

Polla, Must, Tella ja Bruun seisiwad latris, süües kaeru. Nad liigutasid kõrwu, kui kuulsid ust kriuksawat, kui nad nägid, et see on ainult wäikene Otto, jatkasid nad jälle rahulijest oma söömist. Otto silitas neid kõiki. See oli nende jõululingitus.

Talli teisel pool oli üks tühi latter. Otto ruttas sinna söime juure. Wähe õlgi oli jäänud söime. Sel silmapilgul langes walgus aknast söime juure sisse. Wähese aja pärast kadus walgus jällegi. Aga sest oli Ottole küllalt. Jeesus oli küll siin, ehk küll Otto ei näinud teda.

Walgus, mis aknast sisse tungis, tuli sulase laternast, kui see käis hoowi peal, aga Otto meelest tuli see walgus taemast. Ta põlwitas söime äärde maha, pani käed ilusasti kokku ja palus: „Ma tänan sind armas Jeesuslaps, et sa tulid siia. Mina olen nii kurb, kui sa ei saanud tulla ka tuppä isa ja ema juurde. Tänu sulle, et sa siitagi talli tulid. Tule, armas Jeesus, ka isa ja ema juure ja aita, et nad saaksid sinu tarwis ka aset majasse. Ja siis, armas

Jesusklaps, õnnista seda waest meest, kes ei wõinud saada õõmaja meilt. Mita teda, et tal ei oleks tarwis täna õõsel külma kannatada. Õnnista kõiki inimesi ja hobuseid, lehmi ja kõiki, kõiki jellel õõl. Amen!"

Rahulijena ja õnnelikuna jõudis Otto jälle tuppa isa ja ema juure.

Müüd said need alles aru, et poisj oli olnud wäljas.

"Kus ja oled käinud?" küjis ema.

— "Olin Jesusklapsse juures, kes magab sõimes," wastas Otto rõõmsalt.

Wanemad imestasid poja särawate filmade hiilgust.

Isa ja ema waatasiwad üksteise filmi, aga nad ei lausunud sõnagi.

*

*

*

Suuretalu pererahwas olid praegu tulnud kirikust. Nad oliwad hästi laetud laua taha istunud, et sõõma hakata, kui korraga toa ukse lahti läks ja eilane rändaja astus sisse.

Suuretalu peremehe kulmud tõmbusid kortsu, aga mees ei lohkunud mitte ja palus peremehega nelja filma all rääkida. Mehe waates oli midagi, mis ajas peremehe laua tagant üles tõusma ja wõõraga teise tuppa minema. Teise tuppa jõudes, ütles wõõras mees alandlikul häälel:

"Mul oleks teile midagi tunnistada. Kui teie eile õhtul ajasite minu minema ilma sõõmata ja peawarjuta, töötasin mina seda teile fätte maksta. Kui jõudis pime, hiilisin mina talli ja mõtlesin tallile südaõõsel tule otja panna. Olin parajasti leidnud omale paraja

peidukoha ja lamades seal, kuulsin talli ust triuksumat. Olin tasa, sest kartsin, et mind nähatse. Oma ligidal kuulsin õlgede sahinat ja selgus, et tulija oli teie wäitene poeg. Ta hakkas iseeneses rääkima, aga pärast jõudsin selgusele, et ta millegi olemusega rääkis, keda mina ei näinud. Ta palus. See wäitene pois palus nii ilusasti, kui taewa ingel. Ja ta palus ka selle wäese mehe eest, kes ei saanud teilt öömaja. Ta palus Jumalalt õnnistust niisugusele kurjale inimesele, nagu mina olen."

Mehe hääl wärises, ta pühtis pisarad silmist, ja rääkis edasi: „Mõtlege, kas ma selle järele wõisin talli põlema süüdata. See oli wõimata. Alga selle eest, et teil on weel katuselune ja soe tuba, tuleb teil tänada oma wäikest poega ja tema palwet. Ja, kui on wõimalik, et niisugusest õnnetumast inimesest, nagu mina olen, weel parem inimene saab, — siis on see selle wäikese poisi palwe kuulmisest."

Suuretalu peremees oli seda juttu häbelikult pealt kuulanud. Kawa aja pärast ei saanud ta sõna suust wälja. Wiimati ulatas ta wõõrale oma käe ja sõnas: „Andke andeks, et ma teie wastu olen ekfinud. Tulge nüüd ja astuge ühes meiega lauda!"

Wäike Otto waatles meest kui see sõi. Sama räpased ja närused riided olivad tal seljas, kui eelmiselgi õhtul. Alga Otto meelest oli ta filmis midagi õnnelikku jära näha.

Kui wõõras oli lõpetanud sõbmise, siis tänas ta ja läks ukse poole. Uksel pööras ta end ümber, noogutas pääd Ottole.

Jsa, kes ukse kõrwal seisis, pistis midagi

wõõra peosse ja ütles: „Wast wõite tarwitada seda.“ Otto ei wõinud aru saada, mis isale meelde oli tulnud, tema, kes ikka oli kerajate wastu nii wihane olnud.

Sedagi imestas Otto, et isa oli nii kahwatu ja sõi täna wähem, kui harilikult.

Peale sööma kutsus isa ema teise tупpa, kus nad kaua aega wiibisid. Tagasi tulles olid mõlemad seda nägu, nagu oleksid nad nutnud. Isa tõstis Otto oma sülle, silitas tema pead ja ütles: „Armas wäike Otto, nüüd leidub ka Jesusele aset siin majas. Palu sina, et ta tuleks ka isa ja ema juure.“

Otto wõttis isa kaelast kinni ja ütles rõõmsalt: „Isa, mina palusin, et ta tuleks ja ta tuligi.“

A. A. Utm.

Jõulu öösel.

Õõil pühad inglid wiibisid jõuluöösel Jumala aujärje ees. Seal oli lõpmata palju ingleid. Ka Jesus oli seal, kes jõululapsena jõuluöösel maailma sündis ja maailma äralunastas. Jesus kutsus ühe ingli ja ütles: „Waata, alla maa peale, waata sinna furnu-aeda, waata seal nutab üks wäike poisslaps. Ta ema ja isa on furnud; ta nutab oma ema järele. Mine alla ja tröösti teda. Too teda üles taewasse; too teda Minu juure.“

Ingel lendas kohe alla furnu-aeda lapse juure ja küsis: „Lapsuke, miks sa siin nutad? Täna on ju kallis jõulu-öö. Miks sa siin oled?“ Poisike filmas inglit, aga ei saanud esmalt aru, kes see oli, kes nii lahkesti temaga räägib.

— Nutja laps kükitas hana juures ja ei mõistnud inglile õiget vastust anda. Seal oli palju haudasi, palju ristisi; õhufene lumi kattis neid. — „Miks sa nutad?“ küsis ingel teist korda. — „Ema,“ nuuksus pois, „ema!“ hüüdis ta.

— Ta surus pisarateist märja pale vastu risti ja hüüdis jälle: „Ema!“

Ingel pani oma pehme käe soojalt poisikese õlale. Pois, waatas imestades; ta nägi enese ees jätendawa olevuse. — „Ära nuta nii väga,“ trööstis ingel. „Ära ole nii kurb!“

„Kad matfid täna siia mu ema,“ ütles pois. „Mul on igaw ilma emata.“

Poisike hakkas jälle kibedasti nutma. — „Dale ma nutan ühes sinuga,“ ütles ingel ja wajutas oma õrna pale pois, vastu surudes. Pois, waatas inglile filmadesse ja küsis: „Kas sinu ema on ka siia maetud, et sa siia tulid?“

„Ei ole,“ vastas ingel. — „Kes sa siis oled?“ päris pois. — „Mina olen Lunastaja ingel,“ oli vastus. — „Kas sina oled ingel, Lunastaja ingel?“ — „Jah, olen! Mina olen laste teenija; ma olen wälja läkitud nutjaid lapsi trööstima, waeleid aitama ja neid nutuorust ära päästma.“

„Siis sa elad taewas?“ küsis pois. „Kas sa oled ka minu ema näinud? Ütle mulle, jutusta mulle, mis ta taewas teeb?“

Ingel wöttis poisikese kaelaft finni ja wastas: „Tunnen teda. Ta on kuitwetanud nais-terahwas. Ta filmad särawad Jumala aust; sest ta elas maa peal jumalafartuses ja palwes ja kaswatas ka sind Jesusele.“

„See oli minu ema! Tahaksin tema juure!“ hüüdis pois.

„Palu seda Jumalalt“, vastas ingel. —
„Kuidas ma seda palun?“ küsis poisj. —
„Kas sa tahad Jumalat armastada ja pattu
põlgada?“ päris ingel. — „Jah, seda õpe-
tas mulle ka ema. Mina igatsen Jeesuse ja
oma ema juure.“

Ingel langes põlvili ja laps temaga. —
„Armas Jeesus, võta mind taevasse minu ema
juure!“ palus poisike ja pani käed risti. „Igal
ühel on täna jõulud, aga mu midagi.“

Laps wiibis ikka veel ristis kättega põl-
wili ja palus salaja. — „Tule ja wäetike, sest
laste päralt on taewariik!“ ütles ingel ja
wõttis lapse sülle ja tõusis maapealt lapsega
üles. Laps tundis, et ta õhus oli, — hakkas
tugevasti ingli kaelast finni ja ingel hoidis
teda. See oli Jõulu õõsel.

Kas jääb su süda kõwaks?

Kas jääb su süda kõwaks,
Kui waatad Betlemma
Kus halwas weiste lautas
On Snnistegiija?

Eh! terve ilma rikkus
Küll tema pärandus,
Ja taewa walitseja
Ja ilma kuningas.

Ja siiski, ruumi temal
Ei leita ilmas teal,
Kui ainult sõimekese
Ja külma põhu peal.

Kas jääb su süda kõwaks,
Kui mõtled edasi,
Et siin u pärast jätnud
Ja taewa ruumisi?

Et kuningliku krooni
Su pärast jättis ta
Ja raskeid, piina päivi
On tulnud elama,

Kas jääb su süda kõvaks
Kui waimus waatad sa,
Et Betlema järel
Pea tuleb Kolgata.

See armastus mis särab,
Betlema söimest seal.
See leegitseb ja põleb
Meil wastu risti peal.

Kas jääb su süda kõvaks
Kui mõtled, et su käest
Ta midagi ei ole
Weel saanud selle eest?

Ta armastusest mööda,
Sa külmalt oled läind
Tea, sellega sa walu,
Tal' palju oled teind.

Eht sa küll kuulnud oled
Ja ammu seda tead,
Kuis ta sind armastanud —
Kas ikka külmaks jääd?

Kas jääb su süda kõvaks,
Ka täna? — wasta sa,
Wõi hakkab ükskord juba
Ta ärasulama?

Isa tallekene.

Wiihil: Jeesus tule minule.

Olen wäike lapsukene,
Taewa Isa tallekene,
Mind ta lubab armasta,
Ei ma teda kurwasta.

Mulle wennaks kinkis Ta
Oma Poega, Jeesust ka
Kui nüüd peame lahkuma
Ilmast, siis näen Teda ma.

Ja kui saan siis taewasse
Ja mind wõtab sülesse,
Ja wiib ingli feltsi ja
Paulma kauni häälega.

Wõidu palmid annab mull',
Mina kiitust laulan Tall'
Wõidu kroon on minu peas,
Jesús minu felttimees.

Weeres päite...

Waitsel õhtul silmitsesin,
kuidas päite looja weeres.
Linu-waga oli meri,
päitje tullas weepind loittis.

Tasa, tasa weeres päite,
kumerikul taewawõlwil,
wiimaks mere taha wajus —
taewas kiirgas tulehelgil.

Kadus päite... tühjus hinges, —
tahaks kaugel lennata!
Aga wäetid hingesoowid,
jääte alla minuga.

Kallis Jesús, tule ka meile jõuluks, tule meie
elusemajasse, tule meie südamesse! Amen.